

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Ondřejem Bartošem ve věci

žalobců: a) G. M.
b) D. M.
oba zastoupeni Mgr. Petrem Václavkem, advokátem
se sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, IČ 7064**
nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

za účasti: **R. Z., narozená X**
bytem X
zastoupena Mgr. Petrem Václavkem, advokátem
se sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1

v řízení o žalobách proti rozhodnutím žalované ze dne 5. 12. 2023, č. j. MV-166229-4/SO-2023 (G. M.), č. j. MV-166222-4/SO-2023 (D. M.), ve věci povolení k trvalému pobytu,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 5. 12. 2023, č. j. MV-166229-4/SO-2023, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Rozhodnutí žalované ze dne 5. 12. 2023, č. j. MV-166222-4/SO-2023, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.

III. Žalovaná je povinna nahradit žalobci a) náklady řízení ve výši 15 410 Kč a žalobci b) náklady řízení ve výši 15 410 Kč k rukám právního zástupce žalobců do 30 dnů od právní moci rozsudku.

IV. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Stručné shrnutí důvodů

1. Krajský soud opětovně rozhodoval ve věci zamítnutí žádostí žalobců o povolení k trvalému pobytu. Již dříve (věci vedené pod sp. zn. 31 A 26/2022 a 31 A 25/2022) krajský soud dospěl k závěru, že žalobci splňují podmínku podle § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců (doba nepřetržitého pobytu na území). V navazujícím řízení po zrušení původních rozhodnutí ve věci trvalého pobytu žalovaný žádosti žalobců znovu zamítl s odůvodněním, že u žalobců neshledal důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Posouzení naplnění těchto důvodů bylo v projednávané věci stěžejní.
2. Krajský soud dospěl k závěru, že závěr žalovaného, že u žalobců nejsou dány důvody hodné zvláštního zřetele, je nesprávný a jeho rozhodnutí je nezákonné.
3. U žalobců je dána řada skutečností, které je třeba vzít v úvahu. Je to zejména délka pobytu na území, vývoj jejich pobytové situace, kdy původně žádali o udělení mezinárodní ochrany, podmínky pro její udělení patrně splňovali a zřejmě vinou délky řízení, kdy v mezidobí došlo ke změně politické situace v zemi původu, jim mezinárodní ochrana v žádné z jejich forem nebyla nakonec udělena. Následně zde žalobci pobývali na základě různých jiných pobytových titulů podle zákona o pobytu cizinců. Významná pro posouzení je i míra integrace žalobců. Ve správním spise se nachází řada podkladů, které míru sociální a ekonomické integrace osvědčují (vyjádření sousedů žalobců, zaměstnavatelů žalobce a), učitelů a spolužáků žalobce b)). Žalobce b) i jeho mladší bratr zde úspěšně absolvovali středoškolské studium; žalobce b) pokračuje ve studiu vysoké školy. Poskytla-li Česká republika žalobci b) a jeho bratrovi vzdělání z veřejného vzdělávacího systému, je v zájmu České republiky, aby toto nabyté vzdělání uplatnili zde. Další důležitou okolností je zdravotní stav žalobce a), který byl částečně zaviněn pochybením při poskytování zdravotní péče zde v České republice. Významný je i zdravotní stav osoby zúčastněné na řízení – manželky a matky, která zde stále podstupuje léčbu.
4. Tyto a další okolnosti je třeba vnímat a hodnotit komplexně, a to jednak v tom smyslu, že není možné izolovaně posuzovat jednotlivé skutečnosti, ale je nutné je hodnotit v jejich souhrnu, neboť právě v souhrnu vytvářejí specifickou situaci, v níž se žalobci nacházejí. Současně je třeba hodnotit nikoli odděleně situaci jednotlivých žalobců, ale situaci celé rodiny, kdy jednotliví členové – jak se jeví – jsou na sobě do určité míry závislí, a to nejen ekonomicky. Právě zdůrazněné komplexní posouzení situace žalovaný neučinil, když hodnotil relevantní skutečnosti u každého z žalobců jednotlivě a nikoli v jejich souhrnu a nezhodnotil komplexně specifickou situaci celé rodiny. Krajský soud tedy dospěl k závěru, že u žalobců jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců a splňují tak podmínky pro udělení povolení k trvalému pobytu v České republice.

II. Vymezení věci

5. Žalobci se žalobami, podanými u nadepsaného soudu dne 8. 1. 2024, domáhali přezkumu rozhodnutí žalované, uvedených v záhlaví rozsudku, jimiž byla zamítnuta odvolání ve věci žádostí žalobců o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podle § 67 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců ve znění účinném do 1. 7. 2023 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Tyto žádosti zamítlo Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutími ze dne 27. 7. 2023 (č. j. OAM-3613-28/TP-2023 – žalobce a), č. j. OAM-3625-30/TP-2023 – žalobce b)) podle § 75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců.
6. Usnesením ze dne 15. března 2024, č. j. 43 A 1/2024-47, spojil krajský soud původně samostatně podané žaloby ke společnému projednání.

III. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

7. Žalobci se domáhali zrušení napadených rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení žalované. Tvrdili, že v řízení před správními orgány došlo k nesprávnému výkladu a aplikaci § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, konkrétně k nesprávnému výkladu pojmu „jiné důvody hodné zvláštního zřetele“. Na základě tohoto chybného výkladu pak byla nesprávně zodpovězena právní otázka, zda je možné skutečnosti přítomné v případě žalobce pod tento pojem podřadit a zda je naplněna zákonná podmínka, kterou toto ustanovení pro udělení povolení k trvalému pobytu představuje. Tím bylo rozhodnutí zatíženo vadou nezákonnosti ve smyslu § 2 odst. 1 správního řádu. Žalovaná dále nedostatečně zhodnotila přiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobců a jejich rodinných příslušníků. Tyto vady pak podle žalobců činily napadená rozhodnutí nepřezkoumatelnými pro nedostatek důvodů.
8. Žalobci předložili důkazy, které svědčí o tom, že v jejich případě existují jiné důvody zvláštního zřetele hodné“ podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Žalobci již v řízení předcházejícím vydání napadeného rozhodnutí prokázali výjimečnost své životní situace, která je ovlivněna několika podstatnými skutečnostmi. Jde jednak o samotnou pobytovou historii žalobců a jejich rodiny. Žalobci pobývají s celou svou nejbližší rodinou na území již více než 6 let. Za tu dobu se rodina plně integrovala. Žalobce b) a jeho mladší bratr si osvojili český jazyk, dokončili základní a střední školu, složili maturitní zkoušku. Žalobce b) dále pokračuje ve studiu na vysoké škole. Syn žalobce a) a mladší bratr žalobce b) dokončil studium a je zaměstnán. Žalobce a) byl také ekonomicky aktivní až do odchodu do invalidního důchodu. Žalobce b) a jeho bratr strávili v České republice období dospívání, kdy se výrazně formuje identita jedince; považují Českou republiku za svůj domov a přejí si spojit s ní budoucí život. Právě uvedené platí i u žalobce a). Důvodem hodným zvláštního zřetele je i samotná délka pobytu na území.
9. Dalšími významnými skutečnostmi jsou rovněž invalidita žalobce a) a závažné onkologické onemocnění osoby zúčastněné na řízení – manželky žalobce a) a matky žalobce b). Žalovaná tyto skutečnosti posoudila pouze velmi stručně a nijak se nezabývala jejich vlivem na životní i pobytovou situaci žalobců i celé rodiny.
10. Situace žalobců je dále výjimečná také z důvodu dosud nevykonané povinné vojenské služby žalobce b) a jeho bratra v zemi původu. V současné době opět probíhá aktivní ozbrojený konflikt mezi Arménií a Ázerbájdžánem, proto žalobce b) nemůže být nucen do země původu vycestovat, aniž by se tak vystavil nebezpečí újmy na zdraví či dokonce na životě, případně nebezpečí postihu v případě snahy vyhnout se službě. Je tak dán důvod

znemožňující vycestování cizince ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Neobstojí tak argument správního orgánu, že se žalobci b) nabízí možnost opatření jiného pobytového oprávnění, konkrétně povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia. Vzhledem k výše uvedenému totiž není objektivně schopen žádost na zastupitelském úřadě v zemi původu podat, aniž by se vystavil nebezpečí.

11. Žalovaná se sice výše uvedenými skutečnostmi zabývala, ovšem pouze stručně a izolovaně. Pokud by tyto skutečnosti byly zhodnoceny řádně, komplexně a v souvislostech, správní orgán prvního stupně i žalovaná by museli nutně dojít k závěru, že skutkové okolnosti jsou pod pojem „důvody hodné zvláštního zřetele“ podřaditelné.
12. Žalobci dále tvrdili, že žalovaná stejně jako správní orgán prvního stupně nedostatečně posoudila přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobců a jejich rodinných příslušníků. Vzhledem k absenci alternativního řešení jejich pobytové situace na území České republiky, délce pobytu na území České republiky, rodinným vazbám, zdravotnímu stavu, a především vzhledem k situaci v zemi původu a s ní související nemožnosti vycestovat jsou důsledky neudělení trvalého pobytu obdobné, jako by byly důsledky jeho odebrání. Nevydáním povolení k trvalému pobytu došlo při reflexi individuálních okolností daného případu k nepřiměřenému zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života žalobců a ostatních členů jeho rodiny.

IV. Shrnutí vyjádření žalovaného

13. Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby. Setrvala na zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí a námitky uvedené v žalobě odmítla jako nedůvodné. V podrobnostech odkázala na obsah napadeného rozhodnutí a na správní spis. Podle žalované žaloby nepřinesly žádnou novou relevantní argumentaci, která by zpochybňovala správnost napadených rozhodnutí.

V. Jednání

14. Jednání dne 17. 10. 2024 se konalo za splnění podmínek § 49 odst. 3 s. ř. s. v nepřítomnosti žalované, která se předem písemně omluvila a souhlasila s projednáním věci v nepřítomnosti. Žalobci byli jednání osobně přítomni, stejně jako osoba zúčastněná na řízení a jejich společný právní zástupce. Jednání proběhlo za přítomnosti tlumočníka z jazyka arménského. Žalobci setrvali na podané žalobě; jejich zástupce přednesl a zdůraznil podstatnou argumentaci. Žalobce a) ve svém vyjádření k věci zdůraznil některé podstatné okolnosti pobytové a životní situace žalobců a jejich rodinných příslušníků. K dotazu soudu žalobci i osoba zúčastněná na řízení upřesnili některé podstatné skutečnosti a pro dokreslení doplnili také okolnosti, které nastaly až po rozhodování správních orgánů. Soud konstatoval obsah písemného vyjádření žalované. Dokazování nebylo prováděno. Závěrem žalobci setrvali na svých dřívějších procesních návrzích. Soud konstatoval návrh žalované na zamítnutí žaloby.

VI. Posouzení věci krajským soudem

15. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadená rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ovšem soud v rámci

soudního přezkumu posuzoval jako jeden celek (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2017, č. j. 6 As 22/2017 – 37; ze dne 22. 7. 2016, č. j. 5 As 254/2015 – 27; ze dne 8. 6. 2017, č. j. 9 As 101/2016 – 62).

16. Žaloby jsou důvodné.

17. Ze správních spisů krajský soud zjistil, že žalobci podali dne 28. 2. 2022 Ministerstvu vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) žádost o povolení k trvalému pobytu na území podle § 67 zákona o pobytu cizinců, kterou rozhodnutím ze dne 4. 5. 2022, č. j. OAM-3625-12/TP-2022, dle ustanovení § 75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců zamítl pro nesplnění podmínek uvedených v ustanovení § 67 zákona o pobytu cizinců. Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci včasné odvolání a žalovaná rozhodnutím ze dne 26. 7. 2022, č. j. MV-103285-8/SO-2022, odvolání zamítla a rozhodnutí ze dne 4. 5. 2022, č. j. OAM-3625-12/TP-2022, potvrdila. Žalobci následně podali žaloby ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který rozsudky ze dne 19. 12. 2022, č. j. 31 A 25/2022-64 a č. j. 31 A 26/2022-60, rozhodnutí žalované zrušil a věci vrátil k dalšímu řízení. Žalovaná opětovně rozhodla o podaných odvoláních jako odvolací správní orgán rozhodnutími ze dne 28. 2. 2023, č. j. MV-103297-17/SO-2022 a MV-103285-17/SO-2022, tak, že podle ustanovení § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušila a věci mu vrátila k novému projednání. Správní orgán prvního stupně v rámci nového projednání rozhodnutími ze dne 27. 7. 2023, č. j. OAM-3613-28/TP-2022 a OAM-3625-30/TP-2022, žádosti žalobců podle ustanovení § 75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců zamítl. Proti rozhodnutí podali žalobci dne 14. 8. 2023 včasné blanketní odvolání, které bylo na základě výzvy doplněno podáním ze dne 21. 9. 2023. Toto odvolání však bylo ze strany žalované napadenými rozhodnutími dne 5. 12. 2023 opět zamítnuto.

18. Podle § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že *povolení k trvalému pobytu se po 4 letech nepřetržitého pobytu na území vydá na žádost cizinci, který na území pobývá v rámci přechodného pobytu po ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany za podmínky, že nejméně poslední dva roky probíhalo poslední řízení o udělení mezinárodní ochrany, včetně případného řízení o žalobě nebo kasační stížnosti, pokud tato žaloba nebo stížnost byla podána v zákonné lhůtě. Do doby pobytu podle věty první se započítává doba pobytu na území na dlouhodobé vízum, na povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu a doba, po kterou byl cizinec žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nebo cizincem, který byl strpěn na území podle zákona o azylu. Nepřetržitost pobytu na území je zachována, pokud cizinec podal žádost o udělení mezinárodní ochrany nejpozději do 7 dnů po skončení přechodného pobytu na dlouhodobé vízum nebo na povolení k dlouhodobému pobytu anebo trvalému pobytu; to neplatí, pokud platnost těchto pobytových oprávnění byla zrušena.*

19. Podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců platí, že *žádost je při splnění podmínek v odstavci 1 oprávněn podat i cizinec, který o vydání tohoto povolení žádá z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele.*

20. Předmětem sporu mezi stranami a tedy jádrem posouzení krajského soudu bylo, zda lze okolnosti životní a pobytové situace žalobců podřadit pod důvody hodné zvláštního zřetele podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Posouzení toho, zda cizinec naplňuje důvody hodné zvláštního zřetele, je věcí výkladu tohoto neurčitého právního pojmu, a podléhá tedy plnému přezkumu ze strany správního soudu.

21. Podrobit přezkumu lze ovšem jen přezkoumatelné rozhodnutí, tedy takové, které je srozumitelné a jeho odůvodnění je opřené o dostatek důvodů. Protože žalobci namítali

nepřezkoumatelnost napadených rozhodnutí, zabýval se krajský soud nejprve touto námitkou, neboť, pokud by byla důvodná, šlo by o vadu rozhodnutí natolik závažnou, že by bez dalšího byla důvodem k jeho zrušení, a to i z úřední povinnosti. Krajský soud však nepřezkoumatelnost napadených rozhodnutí neshledal. Odůvodnění napadených rozhodnutí jsou srozumitelná a lze z nich seznat, z jakých důvodů správní orgány dospěly k výrokovým závěrům, je tedy možné je ze strany soudu plně přezkoumat. To ovšem neznamená, že jsou také věcně správná a tedy zákonná.

22. K výkladu neurčitého právního pojmu žalovaná odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2017, č.j. 9 Azs 249/2017-49, ve kterém se uvádí: „*K samotné interpretaci důvodů hodných zvláštního zřetele Nejvyšší správní soud předesílá, že se jedná o neurčitý pojem vysokého stupně obecnosti, proto je variabilita jeho využití značná. (...) Samotná úvaha žalovaného, že v případě důvodů hodných zvláštního zřetele podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců musí jít o natolik závažné důvody, že vyžadují udělení povolení k trvalému pobytu cizinci, je zcela logická. Pokud má jít o důvody k udělení tohoto pobytového oprávnění, musí být hodnoceny ve vztahu k němu. Vzhledem k tomu, že se jedná o nejvyšší typ pobytového oprávnění pro cizince, je také případné se ptát, zda v konkrétním případě nepostačuje udělení typu nižšího*“. K tomu žalovaná uvedla, že důvody hodné zvláštního zřetele jsou ty případy, které vyžadují neodkladné řešení pobytové situace dotyčného cizince a vydání povolení k trvalému pobytu vzhledem ke své naléhavosti není podmíněno splněním případných dalších zákonem stanovených podmínek, tak jako v jiných případech. Jako příklad takových důvodů uvádí ty, které cizinci brání vycestovat z území, úraz, nemoc, kterou nelze léčit v zemi původu nebo na základě které nelze odcestovat z území z důvodu neodkladné léčby, péči o jinou osobu, o kterou se nemůže postarat nikdo jiný atd.
23. Žalobci tvrdili, že některé z takto uvedených důvodů splňují. Dále poukázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2022, č. j. 7 Azs 405/2021-34, kde se uvádí: „*Z hlediska jádra dané věci (absence náležitého odůvodnění) je irrelevantní argumentace obsažená v kasační stížnosti stran možnosti žalobce podat žádost o jiné pobytové oprávnění. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2021, č. j. 6 A 152/2017-42: „Stejně tak je dle soudu nepřiměřený další argument správních orgánů, neboť mělo-li by platit, že zásah je přiměřený, pokud si cizinec může požádat o udělení jiného pobytového statusu, pak by rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu bylo z hlediska zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince přiměřené vždy, neboť zákon o pobytu cizinců žádosti o nižší pobytový status nebrání. Zároveň však z žádného ustanovení zákona o pobytu cizinců nevyplyvá žádná záruka, že žalobci bude jiný pobytový status přiznán.“ Obdobně viz i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2020, č. j. 5 Azs 28/2020-38.*“
24. Krajský soud k tomu konstatuje, že si je vědom toho, že institut trvalého pobytu představuje mezi ostatními pobytovými tituly institut nejvyšší a tedy výjimečný. Je však přesvědčen, že situace žalobců, hodnocena v kontextu se situací, v níž se nacházejí i jejich rodinní příslušníci (osoba zúčastněná na řízení – manželka žalobce a) a matka žalobce b) – a mladší syn žalobce a) a bratr žalobce b)), udělení právě tohoto pobytového oprávnění vyžaduje. Specifická situace žalobců tak, jak ji vnímá krajský soud (jak je rozvedeno dále) je pomyslnou mozaikou, složenou ze střípků jednotlivých dílčích okolností, které – pokud by byly hodnoceny jednotlivě – samy o sobě hodné zvláštního zřetele být nemusí, avšak ve svém souhrnu, hodnoceny komplexně, si zvláštní zřetel zasluhují. Jiné pobytové tituly „nižší síly“ (kupř. žalovaným zmiňovaný dlouhodobý pobyt za účelem studia v případě žalobce a)) nepokrývají komplexně celou situaci žalobců, ale vždy jen jeden ze střípků

zmiňované mozaiky. V případě žalobců tedy soud shledal důvody natolik závažné, že v hodnocení ve vztahu k institutu trvalého pobytu opodstatňují udělení právě tohoto pobytového oprávnění. Kromě toho – jak přílehavě konstatoval Nejvyšší správní soud ve druhém ze shora citovaných rozhodnutí – z žádného ustanovení zákona o pobytu cizinců nevyplývá žádná záruka, že by žalobcům byl jiný pobytový status přiznán. Naopak reálná možnost toho dosáhnout může být v praxi ztížena, jak argumentovali žalobci u jednání.

25. U žalobců je dána řada skutečností, které je třeba vzít v úvahu.

26. Je to v první řadě délka pobytu na území (nejméně 6 let) a vývoj pobytové situace všech členů rodiny žalobců. Žalobci a jejich rodinní příslušníci původně žádali o udělení mezinárodní ochrany a patrně především vinou délky řízení, kdy v mezidobí došlo ke změně politické situace v zemi původu, jim mezinárodní ochrana v žádné z jejích forem nebyla nakonec udělena (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2018, č. j. 9 Azs 133/2018-93, a ze dne 28. 1. 2022, č. j. 2 Azs 195/2021-61). Ačkoli nyní již není možné usuzovat, zda by v případě, pokud by nedošlo ke změně politické situace, byla osobě zúčastněné na řízení mezinárodní ochrana skutečně udělena, je zejména z původního zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Azs 133/2018-93 zřejmé, že žádost osoby zúčastněné na řízení nebyla zjevně účelová, a původ nynějšího postavení proto spočívá v řádně zvoleném procesním postupu plynoucím z tehdy panující politické situace v zemi původu žalobců. Skutečnost, že azylové řízení probíhalo po značnou dobu, čímž plynule došlo ke splnění podmínek pro podání žádosti o povolení k trvalému pobytu, nemůže být dle názoru krajského soudu žalobcům přičítána k tíži, neboť se jednalo o postup předvídaný zákonem. Právě naopak je třeba tento vývoj hodnotit jako jednu z okolností opodstatňujících důvodnost udělení právě tohoto typu pobytového oprávnění.

27. Další okolností významnou pro posouzení je míra integrace žalobců. Ve správním spise se nachází řada podkladů, které míru sociální integrace osvědčují. Mladší syn žalobce a) a bratr žalobce b) H. M. absolvoval obor Výtvarné zpracování kovů a drahých kamenů se zaměřením Zlatnictví a design šperků na Střední uměleckoprůmyslové škole a Vyšší odborné škole, X. Žalobce a) i osoba zúčastněná na řízení se od počátku pobytu v České republice zajímají o dění, zapojují se do společenských aktivit, navázali mnohá přátelství s místními obyvateli (srov. vyjádření lektorky českého jazyka H. V., 29. 6. 2018). Rodina žije poklidně s přátelským vztahem k sousedům (vyjádření souseda V. D. z 27. 2. 2022). Žalobce a) pracoval ve firmě Harmony Club Hotely a. s. jako portýr, práci vykonával svědomitě, vstřícně a s ochotou pomáhat ostatním (vyjádření zaměstnavatele, 30. 11. 2018). Žalobce a) pracoval dále ve firmě Kingspan a. s. jako dělník – obsluha výrobní linky, jeho pracovní morálka byla příkladná, v kolektivu byl oblíben (vyjádření zaměstnavatele, 25. 3. 2021).

28. Žalobce b) je snaživý a cílevědomý, velmi chytrý a ctižádostivý, přátelský, má podporu spolužáků, rychle se učí (zpráva školského poradenského zařízení, 3. 11. 2017). Žalobce b) byl přijat ke studiu na Základní škole X v polovině 8. ročníku, úspěšně se začlenil do třídního kolektivu, jeho osobnost vnímali spolužáci i učitelé pozitivně, druhými byl oblíben pro svou přátelskost, dosahoval výborných studijních výsledků (zpráva třídní učitelky Mgr. H. D., ZŠ X, 1. 10. 2018). Žalobce b) byl zaměstnán jako obsluha stánku v OC Futurum v Hradci Králové (dohoda o pracovní činnosti ze dne 1. 12. 2021). Žalobce b) vyniká svou pílí, svědomitostí, odpovědností; v třídním kolektivu si našel své místo; je kamarádský, zdvořilý, ohleduplný; ve svém volnu pracuje v kavárně, aniž by to negativně ovlivnilo jeho prospěch (zpráva třídní učitelky Mgr. S. Č., Gymnázium X, 24. 2. 2022).

Žalobce b) ve třídě na gymnáziu rychle „zapadl“, je nekonfliktní, společenský, vstřícný, rychle se naučil dobře česky; je obětavý, poctivý, pomáhá druhým; svědomitý a pilný; nepostradatelný člen třídního kolektivu (vyjádření spolužáků P. A., G. H., F. Š., A. H., M. R. ze dne 24. 2. 2022). Žalobce b) s vyznamenáním maturoval na Gymnáziu X s nadprůměrnými studijními výsledky po celou dobu studia (zpráva školy, 19. 4. 2023). Žalobce b) je studentem bakalářského studijního programu Digitální podnikání na Fakultě ekonomicko-správní Univerzity Pardubice (rozhodnutí děkana FES UPCE ze dne 21. 6. 2023).

29. Z právě rekapitulovaných podkladů, založených ve správním spise (vyjma posledně jmenovaného rozhodnutí děkana FES UPCE, které bylo přiloženo k žalobě) vyplývá mimořádná míra integrace žalobců do české společnosti. Současně je významný i argument žalobce a), že se zde jeho synům dostalo bezplatného vzdělání a že by nyní chtěli tento svůj „dluh“ společnosti vrátit. S tím lze souhlasit, neboť poskytla-li Česká republika žalobci b) a jeho bratrovi vzdělání z veřejného vzdělávacího systému, je jistě v zájmu České republiky, aby toto nabyté vzdělání uplatnili zde, ve prospěch české společnosti.
30. Další významnou okolností je i dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce a), který se potýká s mnohočetnými zdravotními obtížemi. V somatické rovině trpí žalobce a) polytopním chronickým vertebrogenním algickým syndromem, je omezen v běžném způsobu života, trpí bolestmi, které narušují noční spánek, má obtíže s chůzí. Z rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 1. 2022, č. j. X, vyplývá, že je invalidní v prvním stupni podle § 39 odst. 1 a § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Zdravotní obtíže žalobce a) přitom doznaly zhoršení v důsledku neúspěšných pokusů o provedení vyšetření mozkomíšního moku lumbální punkcí; chybně provedený zákrok žalobce a) vyřadil z běžného života. Kromě toho – a v souvislosti s právě uvedeným – se žalobce potýká i s obtížemi neuropsychologického charakteru.
31. Nelze přehlédnout ani zhoršený zdravotní stav osoby zúčastněné na řízení – manželky žalobce a) a matky žalobce b). Osobě zúčastněné na řízení byl diagnostikován tumor, v červenci 2023 podstoupila operaci, následně podstupovala nezbytnou pooperační léčbu. V září 2023 zahájila pooperační chemoterapii, která byla plánována na dobu 3 měsíců, a biologickou léčbu, která byla plánována na 12 měsíců a jejíž podání je nezbytné v léčbě daného typu rakoviny. Současně byla plánovaná radioterapie. Byla osvědčena důležitost kontinuity léčby, dodržování dávkových intervalů podání. Byla zajištěna návaznost péče na Klinice onkologie a radioterapie Fakultní nemocnice Hradec Králové. V průběhu léčby bylo vhodné mít dostupnost lékařů, kteří léčbu podávají, k řešení případných nežádoucích účinků. Současně bylo vhodné, pokud nemocný může být v klidu, bez zátěže způsobené cestováním, stěhováním. Z pohledu ošetřujícího onkologa bylo vhodné absolvovat kompletní biologickou léčbu a radioterapii, obojí nyní bezprostředně důležité, v České republice (srov. zpráva MUDr. V. M., 23. 10. 2023). Jakkoli ke dni rozhodování soudu byla zřejmě stěžejní část léčby již s úspěchem ukončena a naplánována je ještě další podpůrná hormonální terapie a vitaminoterapie, ke dni rozhodování žalovaného, k němuž soud napadená rozhodnutí přezkoumával, byla léčba – lze to tak říci – teprve na svém počátku.
32. Tyto a další okolnosti je pak třeba vnímat a hodnotit komplexně, a to ve dvojím smyslu. Jednak není možné izolovaně posuzovat jednotlivé významné skutečnosti u jednotlivých žalobců, ale je nutné je hodnotit v jejich souhrnu, neboť právě v souhrnu vytvářejí specifickou situaci, v níž se žalobci nacházejí. Současně je třeba vnímat a hodnotit nikoli

- izolovaně situaci jednotlivých žalobců, ale hodnotit v souhrnu situaci celé rodiny, kdy jednotliví členové – jak se jeví – jsou na sobě do podstatné míry závislí, a to nejen ekonomicky (všichni členové rodiny pracují v nárazových brigádách a vzájemně si tak poskytují obživu), ale i sociálně (ze správního spisu například vyplývá, že žalobce b) byl při lékařských vyšetřeních odkázán na syna, který pomáhal tlumočit).
33. Právě zdůrazněné komplexní posouzení situace žalovaný neučinil, když hodnotil relevantní skutečnosti u každého z žalobců jednotlivě a nikoli v jejich souhrnu a nezhodnotil komplexně specifickou situaci celé rodiny. V důsledku takto provedeného chybného hodnocení posoudil situaci žalobců nesprávně, když nesprávně vyložil pojem „důvody hodné zvláštního zřetele“ ve smyslu § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Jeho rozhodnutí je z tohoto důvodu nezákonné.
34. Krajský soud naopak po komplexním zhodnocení všech významných okolností přítomných u žalobců a dalších členů rodiny dospěl k závěru, že u žalobců jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců a tito tak splňují podmínky pro udělení povolení k trvalému pobytu v ČR.
35. Krajský soud nepřehlédl, že ustanovení § 67 bylo ze zákona o pobytu cizinců vypuštěno zákonem č. 173/2023 Sb. To je však pro projednávanou věc nevýznamné, neboť přechodná ustanovení tohoto zákona stanovují, že řízení podle zákona o pobytu cizinců zahájená přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 173/2023 Sb. a do tohoto dne pravomocně neskončená se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona o pobytu cizinců ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 173/2023 Sb.
36. Závěrem krajský soud konstatuje, že žalovaná nesprávně posoudila i otázku přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobců, která byla v řízení posuzována na základě přímé aplikace čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalovaná argumentovala tím, že zásahem do soukromého a rodinného života, který si cizinec na území České republiky vytvořil, by v souvislosti s čl. 8 Úmluvy mohl být zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu, který by právě svou délkou mohl dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu ve smyslu judikatury ESLP. Podle žalovaného v případě žalobců taková situace nenastala, neboť jim nebyl vydán zákaz pobytu na území a žalobci neprokázali důvody hodné zvláštního zřetele a nemožnost upravit si pobyt na území jiným způsobem.
37. Krajský soud se s tímto posouzením přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobců neztotožňuje. Podle čl. 8 Úmluvy platí, že každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence; státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Krajský soud shledává, že totožné skutečnosti, které je třeba v případě žalobců považovat za důvody hodné zvláštního zřetele podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, zakládají také nepřiměřenost dopadů napadených rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobců. Soukromý a rodinný život žalobců a jejich rodinných příslušníků se cele a intenzivně realizuje na území České republiky, naproti tomu v zemi původu nemají členové rodiny žádné vazby, což platí obzvlášť v případě žalobce b) a jeho bratra, kteří již v České republice dospěli. Je třeba předpokládat, že žalobci by v případě snahy dosáhnout jiného pobytového titulu museli

za účelem podání žádosti vycestovat do země původu (na žalovaným poukazované upuštění od osobního podání žádosti na zastupitelském úřadě není právní nárok). I toto případné vycestování žalobců či osoby zúčastněné na řízení, jehož délku lze jen stěží předvídat, by mohlo významně zasáhnout do soukromého a rodinného života členů rodiny žalobců (studium žalobce b), průběh léčby osoby zúčastněné na řízení průběh a dohled ošetřujících lékařů, ekonomická závislost rodiny na mladším synovi žalobce a)). Kromě toho, jak již bylo řečeno, možnost získání jiného pobytového oprávnění je nejistá. Krajský soud tedy uzavírá, že ty samé skutečnosti, které naplňují pojem důvodů hodných zvláštního zřetele ve smyslu § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, jsou skutečnostmi zakládajícími nepřiměřenost zásahu do práva žalobců na respektování soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy, když současně není dána žádná z vylučujících okolností (zásah nelze odůvodnit zájmem národní a veřejné bezpečnosti, zájmem na hospodářském blahobytu země, na předcházení nepokojům a zločinnosti, na ochraně zdraví nebo morálky nebo zájmem na ochraně práv a svobod jiných).

VII. Závěr a náklady řízení

38. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobci jsou důvodné; proto je podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost zrušil a současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že se věci vrací k dalšímu řízení žalovanému.
39. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku. Takto bude v dalším řízení žalovaný vycházet z toho, že u žalobců jsou dány shora podrobně uvedené důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 1. 7. 2023, a že tak žalobci splňují podmínky pro vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podle zákona o pobytu cizinců.
40. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci byli ve věci zcela úspěšní, náleží jim tak právo na náhradu nákladů řízení v dále uvedeném rozsahu.
- a. Každý z žalobců zaplatil soudní poplatek ve výši 3 000 Kč za podání správní žaloby a soudní poplatek ve výši 1 000 Kč za podání návrhu na odkladného účinku žalobě, kterému soud vyhověl.
 - b. Žalobci byli zastoupeni advokátem, náleží jim proto náhrada nákladů právního zastoupení.
 - c. Advokát vykonal před spojením věcí ke společnému projednání ve vztahu ke každému z žalobců celkem 2 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepis a podání žaloby). Sazba za jeden úkon právní služby činí podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodu 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, částku 3 100 Kč, celkem za 2 úkony náleží každému z žalobců 6 200 Kč.
 - d. Advokátu dále náleží paušální náhrada hotových výdajů za 2 úkony po 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem náleží každému z žalobců 600 Kč.
 - e. Advokát vykonal po spojení věcí ke společnému projednání celkem 1 úkon právní služby (účast u jednání dne 17. 10. 2024). Sazba za jeden úkon právní služby činí podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodu 5. se snížením o 20 % podle § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, částku 2 480 Kč, celkem za 1 úkon 2 480 Kč náleží každému z žalobců.

- f. Advokátu dále náleží paušální náhrada hotových výdajů za 1 úkon po 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem 300 Kč. Nárok na paušální náhradu hotových výdajů rozdělil soud mezi žalobce rovným dílem, každému tak náleží 150 Kč.
- g. Advokát je plátcem DPH, náleží mu proto náhrada za tuto daň ve vztahu ke každému z žalobců ve výši 1 980 Kč.
41. Celkem náleží každému z žalobců náhrada nákladů řízení ve výši 15 410 Kč.
42. Platební místo bylo určeno v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., přiměřená lhůta k splnění povinnosti pak v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.
43. Osobě zúčastněné na řízení soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí nevznikly žádné náklady v souvislosti s plněním soudem uložené povinnosti a osoba zúčastněná na řízení navrhla přiznání práva na náhradu nákladů dalších nákladů řízení z důvodů zvláštního zřetele hodných (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 24. října 2024

Mgr. Ondřej Bartoš v. r.
soudce